

Brüsszel, 2020. augusztus 27.
REV2 – a 2019. január 18-i közlemény
(REV1) és a 2019. április 11-i „Kérdések
és válaszok” dokumentum helyébe lép

KÖZLEMÉNY AZ ÉRDEKELT FELEK RÉSZÉRE

**AZ EGYESÜLT KIRÁLYSÁG EU-BÓL VALÓ KILÉPÉSE ÉS A POLGÁRI
IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁSRA, VALAMINT A NEMZETKÖZI MAGÁNJOGRA VONATKOZÓ
UNIÓS SZABÁLYOK**

Tartalom

BEVEZETÉS.....	2
1. NEMZETKÖZI JOGHATÓSÁG	3
1.1. Az átmeneti időszak lejárta előtt indított jogi eljárások	3
1.2. Az átmeneti időszak lejárta után indított eljárások.....	4
2. SZERZŐDÉSES ÉS SZERZŐDÉSEN KÍVÜLI ÜGYEKBEN ALKALMAZANDÓ JOG.....	5
2.1. Szerződéses kötelezettségek	5
2.1.1. Az alkalmazandó jogra vonatkozó szabályok az Egyesült Királyságban.....	5
2.1.2. Az alkalmazandó jogra vonatkozó szabályok az EU-ban	5
2.2. Szerződésen kívüli kötelmi viszonyok	6
2.2.1. Az alkalmazandó jogra vonatkozó szabályok az Egyesült Királyságban.....	6
2.2.2. Az alkalmazandó jogra vonatkozó szabályok az EU-ban	6
3. ELISMERÉS ÉS VÉGREHAJTÁS	6
3.1. Az átmeneti időszak lejárta előtt indított eljárások	6
3.2. Az átmeneti időszak lejárta után indított eljárások.....	8
3.3. A joghatósági megállapodásokkal kapcsolatos szempontok.....	9
4. KÜLÖNÖS UNIÓS ELJÁRÁSOK.....	9
5. A TAGÁLLAMOK KÖZÖTTI IGAZSÁGÜGYI EGYÜTTMŰKÖDÉSRE VONATKOZÓ ELJÁRÁSOK	10

6.	FIZETÉSKÉPTELENSÉG.....	11
6.1.	Az átmeneti időszak lejárta előtt indított főljárások	11
6.2.	Az átmeneti időszak lejárta után indított főljárások	12
7.	TOVÁBBI KÉRDÉSEK	12
7.1.	Közokiratok	12
7.2.	Költségmentesség	12
7.3.	Közvetítés	13
7.4.	Európai igazságügyi portál	13

BEVEZETÉS

Az Egyesült Királyság 2020. február 1-jén kilépett az Európai Unióból, és „harmadik ország” lett¹. A kilépésről rendelkező megállapodás² 2020. december 31-ig tartó átmeneti időszakot ír elő. Eddig az időpontig az uniós jog teljes egészében alkalmazandó az Egyesült Királyságra és az Egyesült Királyságban³.

Az EU és az Egyesült Királyság az átmeneti időszak alatt tárgyalásokat fog folytatni egy új partnerségre irányuló, szabadkereskedelmi övezetet létrehozó megállapodásról. Nem biztos azonban, hogy az átmeneti időszak lejárta előtt létrejön és hatályba lép egy ilyen megállapodás. Mindenesetre egy ilyen megállapodás a piacra jutás feltételei tekintetében nagyon eltérő viszonyt teremtené, mint amelynek keretében az Egyesült Királyság a belső piacon⁴, az EU vámuniójában, valamint a héa (hozzáadottérték-adó) és a jövedéki adó területén részt vesz.

Ezenfelül az átmeneti időszak lejárta után az Egyesült Királyság harmadik ország lesz az uniós jog uniós tagállamokban történő végrehajtása és alkalmazása tekintetében.

Ezért valamennyi érdekelt felet és különösen a gazdasági szereplőket emlékeztetjük az átmeneti időszak lejárta utáni jogi helyzetre.

Tanács az érdekelt felek részére:
--

¹ A harmadik ország olyan ország, amely nem tagja az EU-nak.

² Megállapodás a Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának az Európai Unióból és az Európai Atomenergia-közösségből történő kilépéséről (HL L 29., 2020.1.31., 7. o.) („a kilépésről rendelkező megállapodás”).

³ A kilépésről rendelkező megállapodás 127. cikkében meghatározott egyes kivételekkel, amelyek egyike sem releváns e közlemény szempontjából.

⁴ Nevezetesen a szabadkereskedelmi megállapodás nem tartalmaz olyan belső piaci elveket (az áruk és a szolgáltatások területén), mint a kölcsönös elismerés, a származási ország elve és a harmonizáció. A szabadkereskedelmi megállapodás emellett nem szünteti meg – többek között az áruk származására és alapanyagaira vonatkozó – vámalakiságokat és vámellenőrzéseket, és nem töröl el behozatali és kiviteli tilalmakat és korlátozásokat.

Az e közleményben vázolt következmények kezeléséhez az érdekelt feleknek azt tanácsoljuk, hogy mérjék fel az egyesült királysági joghatóság múltbeli és jövőbeli szerződéses megválasztását.

Azoknak az érdekelt feleknek, akik egyesült királysági személlyel vagy vállalattal szerződést kívánnak kötni, vagy az Egyesült Királysággal kapcsolatos polgári vagy kereskedelmi ügyekben kívánnak eljárást indítani, vagy az ilyen ügyekben hozott ítéleteket végre kívánják hajtani, jogi tanácsot kell kérniük.

Felhívjuk a figyelmet a következőkre:

Ez a közlemény nem foglalkozik az alábbi kérdésekkel:

- konkrét fogyasztóvédelmi kérdések, az alkalmazandó joggal⁵ kapcsolatos kérdéseken kívül; valamint
- az uniós társasági jog.

E kérdésekkel más készülő vagy már közzétett közlemények foglalkoznak⁶.

Az átmeneti időszak lejártá után a polgári igazságszolgáltatás és a nemzetközi magánjog területén a következő szabályok alkalmazandók:

1. NEMZETKÖZI JOGHATÓSÁG

Az EU nemzetközi magánjoga a nemzetközi joghatóságra vonatkozó egységes szabályokat állapít meg a polgári és kereskedelmi ügyek terén, a fizetéseképtelenségi és a családjogot is ideértve. Különböző kivételektől eltekintve ezek az egységes szabályok alkalmazandók abban az esetben, ha az alperes lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye valamely uniós tagállamban⁷ van.

1.1. Az átmeneti időszak lejártá előtt indított jogi eljárások

A kilépésről rendelkező megállapodás 67. cikkének (1) bekezdése értelmében az átmeneti időszak lejártá előtt indított eljárások⁸ tekintetében a nemzetközi joghatóságra vonatkozó uniós szabályok továbbra is alkalmazandók az

⁵ Lásd e közlemény 2. pontját az alkalmazandó jogról.

⁶ https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/preparing-end-transition-period_hu

⁷ Jóllehet az uniós szerződések különleges rendelkezéseket írnak elő Írországnak és Dániának az uniós vívmányok e részében való részvételére (az ezekből való kívülmaradására) vonatkozóan, az egyszerűség kedvéért az „uniós tagállamok” kifejezést használjuk. Dániát illetően lásd a kilépésről rendelkező megállapodás 69. cikkének (2) és (3) bekezdését.

⁸ Adott esetben a kilépésről rendelkező megállapodás harmadik részének VI. címe („Folyamatban lévő igazságügyi együttműködés polgári és kereskedelmi ügyekben”) a polgári és igazságügyi uniós eszközök terminológiáját használja. Például az „indított eljárások” fogalmával kapcsolatban lásd az 1215/2012/EU rendelet 66. cikkének (1) bekezdését.

Egyesült Királyságban, valamint a tagállamokban az Egyesült Királyságot érintő helyzetekben⁹.

A kilépésről rendelkező megállapodás 67. cikkének (1) bekezdése kiterjed a joghatósági összeütközésekre vonatkozó szabályokat meghatározó valamennyi uniós eszközre, azaz a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre¹⁰¹¹, valamint a különös joghatósági szabályokat megállapító különös szabályokra (*lex specialis*)¹².

A kilépésről rendelkező megállapodás 67. cikkének (1) bekezdése kimondja, hogy a joghatóságra vonatkozó uniós szabályok „az ilyen eljárásokhoz [...] kapcsolódó jogi eljárások tekintetében” is alkalmazandók, még akkor is, ha az ilyen kapcsolódó jogi eljárásokat vagy kereseteket az átmeneti időszak lejárta után indították¹³. Ez az olyan helyzeteket hivatott orvosolni, amikor azonos jogalaptól származó, azonos felek közötti eljárások vannak folyamatban („*lis pendens*”) valamely tagállam és az Egyesült Királyság bírósága előtt az átmeneti időszak lejárta előtt és után (vagy fordítva). A cél annak biztosítása, hogy ezekben az esetekben a joghatósági összeütközésre vonatkozó uniós szabályok továbbra is alkalmazandók legyenek, amennyiben valamely uniós tagállami bíróság vagy egyesült királysági bíróság az átmeneti időszak lejárta után jár el.

1.2. Az átmeneti időszak lejárta után indított eljárások

Az átmeneti időszak lejárta után indított eljárások esetében az uniós tagállamok bíróságai határozzák meg nemzetközi joghatóságukat:

- a polgári és kereskedelmi ügyekre vonatkozó uniós eszközök hatálya alá tartozó ügyekben ezen uniós eszközök alapján, ideértve a családjogot is. Amennyiben a szóban forgó eszköz úgy rendelkezik¹⁴, a tagállami bíróságok a nemzetközi joghatóságra vonatkozó saját nemzeti szabályaikat alkalmazhatják.

⁹ Az „Egyesült Királyságot érintő helyzetek” kifejezés azt a tényt tükrözi, hogy a kilépésről rendelkező megállapodás kölcsönös alkalmazáson alapul, és kizárólag az EU és az Egyesült Királyság közötti kapcsolatokra alkalmazandó. Ez vonatkozik például azokra az eljárásokra, amelyekben az okirat szerint az Egyesült Királyságban lakóhellyel vagy szokásos tartózkodási hellyel rendelkező alperes vesz részt, vagy az adós fő érdekeltiségeinek központja az Egyesült Királyságban található.

¹⁰ HL L 351., 2012.12.20., 1. o.

¹¹ Ld. a kilépésről rendelkező megállapodás 67. cikke (1) bekezdésének a) pontját.

¹² Ld. a kilépésről rendelkező megállapodás 67. cikke (1) bekezdésének b)–d) pontját.

¹³ Az 1215/2012/EU rendelet 29., 30. és 31. cikke, a 2201/2003/EK rendelet 19. cikke és a 4/2009/EK tanácsi rendelet 12. és 13. cikke szerint.

¹⁴ Pl. az (EU) 1215/2012 rendelet 6. cikkének (1) bekezdése.

- az uniós eszközök hatályán kívül eső ügyekben a nemzetközi joghatóságra annak a tagállamnak a nemzeti szabályai az irányadók, amelynek a bírósága eljár. Egyes esetekben nemzetközi egyezmények – különösen a Hágai Nemzetközi Magánjogi Konferencia által elfogadott egyezmények – lesznek alkalmazandók az uniós jog helyett az EU és az Egyesült Királyság közötti kapcsolatokban, feltéve, hogy az adott egyezménynek az EU/az uniós tagállamok és az Egyesült Királyság egyaránt részes felei (a továbbiakban: vonatkozó nemzetközi egyezmények)¹⁵.

Az átmeneti időszak lejártá után valamely tagállam bíróságán indított olyan eljárások vagy keresetek tekintetében, amelyek az átmeneti időszak lejártá után egyesült királysági bíróság előtt indított, folyamatban lévő jogi eljárásokkal kapcsolatosak, az 1215/2012/EU rendelet 33. és 34. cikke alkalmazandó a tagállamokban.

2. SZERZŐDÉSES ÉS SZERZŐDÉSEN KÍVÜLI ÜGYEKBE ALKALMAZANDÓ JOG

Az uniós nemzetközi magánjog egységes szabályokat állapít meg az uniós tagállamokban a szerződéses kötelezettségekkel és szerződésen kívüli kötelmi viszonyokkal kapcsolatos kollízióra vonatkozóan.

2.1. Szerződéses kötelezettségek

2.1.1. *Az alkalmazandó jogra vonatkozó szabályok az Egyesült Királyságban*

A kilépésről rendelkező megállapodás 66. cikkének a) pontja szerint az átmeneti időszak lejártá előtt megkötött szerződések¹⁶ tekintetében a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló 593/2008/EK rendelet¹⁷ (Róma I.) alkalmazandó az Egyesült Királyságban.

2.1.2. *Az alkalmazandó jogra vonatkozó szabályok az EU-ban*

A kilépésről rendelkező megállapodás 66. cikkének a) pontja nem foglalkozik az EU-ban alkalmazandó szabályokkal. Az EU-ban inkább az egyetemes alkalmazást¹⁸ előíró 593/2008/EK rendelet alkalmazandó.

¹⁵ Ezeket az egyezményeket általában átültették az egyezményben részes államok nemzeti jogába.

¹⁶ Adott esetben a kilépésről rendelkező megállapodás harmadik részének VI. címe („Folyamatban lévő igazságügyi együttműködés polgári és kereskedelmi ügyekben”) a polgári és igazságügyi uniós eszközök terminológiáját használja. Például a „megkötött szerződés” fogalmával kapcsolatban lásd az 593/2008/EK rendelet 28. cikkét.

¹⁷ HL L 177., 2008.7.4., 6. o.

¹⁸ Az 593/2008/EK rendelet 2. cikke. Az egyetemes alkalmazás azt jelenti, hogy a rendeletet akkor is alkalmazni kell, ha az harmadik ország jogának alkalmazásához vezet.

Példa: Az 593/2008/EK rendelet 6. cikke értelmében, függetlenül attól, hogy a felek által kikötött vagy a főszabályként alkalmazandó jogot kell alkalmazni, a valamely uniós tagállamban szokásos tartózkodási hellyel rendelkező fogyasztók ennek a jognak a kötelező védelmét élvezik harmadik országbeli kereskedőkkel szemben, függetlenül attól, hogy e kereskedők az EU-ban vagy harmadik országban telepedtek-e le.

2.2. Szerződésen kívüli kötelmi viszonyok

2.2.1. *Az alkalmazandó jogra vonatkozó szabályok az Egyesült Királyságban*

A kilépésről rendelkező megállapodás 66. cikkének b) pontja szerint a szerződésen kívüli kötelmi viszonyokra alkalmazandó jogról szóló 864/2007/EK rendeletet¹⁹ (Róma II.) kell alkalmazni a kárt okozó események tekintetében az Egyesült Királyságban, amennyiben az ilyen események az átmeneti időszak lejárta előtt²⁰ következtek be.

2.2.2. *Az alkalmazandó jogra vonatkozó szabályok az EU-ban*

A kilépésről rendelkező megállapodás 66. cikkének b) pontja nem foglalkozik az EU-ban alkalmazandó szabályokkal. Az EU-ban inkább az egyetemes alkalmazást²¹ előíró 864/2007/EK rendelet alkalmazandó.

3. ELISMERÉS ÉS VÉGREHAJTÁS

Az uniós nemzetközi magánjog szabályokat állapít meg a más tagállamokban hozott bírósági határozatok tagállamokban történő elismerésének és végrehajtásának megkönnyítésére.

3.1. **Az átmeneti időszak lejárta előtt indított eljárások**

A kilépésről rendelkező megállapodás 67. cikkének (2) bekezdése értelmében:

- az **1215/2012/EU rendelet** alkalmazandó az átmeneti időszak vége előtt indított jogi eljárásokban hozott határozatok elismerésére és végrehajtására, továbbá az átmeneti időszak lejárta előtt az alaki

¹⁹ HL L 199., 2007.7.31., 40. o.

²⁰ Adott esetben a kilépésről rendelkező megállapodás harmadik részének VI. címe („Folyamatban lévő igazságügyi együttműködés polgári és kereskedelmi ügyekben”) a polgári és igazságügyi uniós eszközök terminológiáját használja. Például a „kárt okozó események” fogalmával kapcsolatban lásd a 864/2007/EK rendelet 31. cikkét.

²¹ A 864/2007/EK rendelet 3. cikke.

követelményeknek megfelelően kiállított vagy nyilvántartásba vett közokiratokra és jóváhagyott vagy megkötött perbeli egyezségekre²²;

- a **2201/2003/EK rendelet (Brüsszel IIa. rendelet)**²³ alkalmazandó az átmeneti időszak lejárta előtt megindult jogi eljárásokban hozott határozatok elismerésére és végrehajtására, valamint az átmeneti időszak lejárta előtt az alaki követelményeknek megfelelően elkészített, illetve nyilvántartásba vett közokiratokra, illetve megkötött egyezségekre²⁴;

Példa: Azokat az egyesült királysági bontóítéleteket, amelyek tekintetében az eljárás az átmeneti időszak lejárta előtt indult, még akkor is el kell ismerni az EU-ban a 2201/2003/EK rendelet 21. cikkével összhangban, ha az ítéletet az említett időpont után hozták.

- A **4/2009/EK rendelet (tartási rendelet)**²⁵ alkalmazandó az átmeneti időszak lejárta előtt indult eljárásokban hozott határozatok elismerésére és végrehajtására, valamint az átmeneti időszak lejárta előtt jóváhagyott vagy megkötött perbeli egyezségekre, illetve létrehozott közokiratokra²⁶.
- A **805/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (a nem vitatott követelésekre vonatkozó európai végrehajtható okiratról szóló rendelet)**²⁷ alkalmazandó az átmeneti időszak lejárta előtt indított jogi eljárásokban hozott határozatokra, valamint az átmeneti időszak lejárta előtt jóváhagyott vagy megkötött perbeli egyezségekre, illetve kiállított közokiratokra, feltéve, hogy az európai végrehajtható okiratként történő hitelesítés iránti kérelmet az átmeneti időszak lejárta előtt nyújtották be.

²² Adott esetben a kilépésről rendelkező megállapodás harmadik részének VI. címe („Folyamatban lévő igazságügyi együttműködés polgári és kereskedelmi ügyekben”) a polgári és igazságügyi uniós eszközök terminológiáját használja. Például az „indított eljárások”, az „alaki követelményeknek megfelelően kiállított vagy nyilvántartásba vett közokiratok” és a „jóváhagyott vagy megkötött perbeli egyezségek” fogalma tekintetében lásd az 1215/2012/EU rendelet 66. cikkének (2) bekezdését.

²³ A Tanács 2201/2003/EK rendelete (2003. november 27.) a házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról (HL L 338., 2003.12.23., 1. o.).

²⁴ Adott esetben a kilépésről rendelkező megállapodás harmadik részének VI. címe („Folyamatban lévő igazságügyi együttműködés polgári és kereskedelmi ügyekben”) a polgári és igazságügyi uniós eszközök terminológiáját használja. Például a „megindult jogi eljárások”, az „elkészített, illetve nyilvántartásba vett végrehajtható okiratok” és a „megkötött egyezségek” fogalma tekintetében lásd a 2201/2003/EK rendelet 64. cikkének (1) bekezdését.

²⁵ A Tanács 4/2009/EK rendelete (2008. december 18.) a tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről (HL L 7., 2009.1.10., 1. o.).

²⁶ Adott esetben a kilépésről rendelkező megállapodás harmadik részének VI. címe („Folyamatban lévő igazságügyi együttműködés polgári és kereskedelmi ügyekben”) a polgári és igazságügyi uniós eszközök terminológiáját használja. Például az „indult eljárások”, a „létrehozott közokiratok” és a „jóváhagyott vagy megkötött perbeli egyezségek” fogalma tekintetében lásd a 4/2009/EK rendelet 75. cikkének (1) bekezdését.

²⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 805/2004/EK rendelete (2004. április 21.) a nem vitatott követelésekre vonatkozó európai végrehajtható okirat létrehozásáról (HL L 143., 2004.4.30., 15. o.).

A kilépésről rendelkező megállapodás 67. cikke (2) bekezdésének a)–c) pontja a végrehajtandó jogi aktusra vonatkozóan „indított jogi eljárásra” hivatkozik. Ez a rendelkezés tehát azokra a helyzetekre is vonatkozik, amikor:

- az Egyesült Királyságban vagy egy uniós tagállamban jogi eljárás indult, de az ítéletet csak az átmeneti időszak lejártá után hozzák meg;
- az Egyesült Királyság vagy valamely uniós tagállam bírósága az átmeneti időszak lejártá előtt hozott ítéletet, de azt az átmeneti időszak lejártáig nem hajtották végre valamely uniós tagállamban, illetve az Egyesült Királyságban; valamint
- egy egyesült királysági vagy uniós tagállami bíróság ítéletét az átmeneti időszak lejártá előtt végrehajthatónak nyilvánították egy uniós tagállamban, illetve az Egyesült Királyságban, de azt az átmeneti időszak lejártáig nem hajtották végre az érintett uniós tagállamban, illetve az Egyesült Királyságban.

Egyes esetekben a végrehajtást kérő személy kérheti az 1215/2012/EU rendelet 2015. január 10-i hatálybalépése előtt, vagy akár a 44/2001/EK Brüsszel I. rendelet, illetve az 1968. évi Brüsszeli Egyezmény hatálybalépését megelőzően hozott határozatok végrehajtását. Az ezeket a későbbiekben felváltó valamennyi jogi aktus tartalmaz rendelkezést az időbeli hatály meghatározásáról²⁸. A kilépésről rendelkező megállapodás 67. cikkének (2) bekezdésében a jogi eszközökre való hivatkozás magában foglalja az ezekben a jogi eszközökben foglalt, korábbi jogi eszközökre való hivatkozást is.

3.2. Az átmeneti időszak lejártá után indított eljárások

A végrehajtásra vonatkozó uniós szabályok nem alkalmazandók azokra a bírósági határozatokra, amelyek esetében az eredeti eljárást az átmeneti időszak lejártá után indították meg.

Egyes esetekben a vonatkozó nemzetközi egyezmények (lásd fent) alkalmazandók.

1. példa:

Ami a valamely uniós tagállamban az átmeneti időszak lejártá után indított **házasság felbontására irányuló eljárásokat** illeti, ezzel a kérdéssel nemzetközi szinten a házasság felbontásának és a különválásnak az elismeréséről szóló, 1970. évi Hágai Egyezmény²⁹ foglalkozik. Az Egyesült Királyság ezen egyezmény részes fele, de eddig csupán 12 uniós tagállam csatlakozott az egyezményhez³⁰.

²⁸ Például az 1215/2012/EU rendelet 66. cikkének (2) bekezdése a 44/2001/EK rendelet alkalmazhatóságára hivatkozik; valamint a 44/2001/EK rendelet 66. cikke a Brüsszeli Egyezményre hivatkozik.

²⁹ <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/full-text/?cid=80>

³⁰ Lásd a következő státusztáblázatot: <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/status-table/?cid=80>

2. példa:

A valamely uniós tagállamban az átmeneti időszak lejárta után indított, **gyermektartásdíj megállapítására irányuló eljárások** tekintetében nemzetközi szinten a gyermektartás és a családi tartások egyéb formáinak nemzetközi behajtásáról szóló 2007. évi Hágai Egyezmény³¹ az irányadó. Az Egyesült Királyság kifejezte az Egyezmény aláírására és megerősítésére irányuló szándékát. Az Egyezmény az azt követően benyújtott kérelmekre és megkeresésekre lesz alkalmazandó az EU és az Egyesült Királyság között, hogy az Egyesült Királyság saját jogán az Egyezmény részes felévé válik³².

Amennyiben a nemzetközi egyezmények nem alkalmazandók, az Egyesült Királyságban hozott határozatok elismerésére és végrehajtására annak a tagállamnak a nemzeti szabályai az irányadók, amelyben az elismerést/végrehajtást kéri.

3.3. A joghatósági megállapodásokkal kapcsolatos szempontok

E közlemény 3.1. és 3.2. szakasza alkalmazandó a joghatósági megállapodásban kijelölt egyesült királysági bíróságok által hozott határozatok elismerésére és végrehajtására is. Ez azt jelenti, hogy a joghatósági megállapodás alapján az Egyesült Királyság bíróságain az átmeneti időszak lejárta után indított eljárások többé nem élvezik az uniós tagállamokban történő elismerésre és végrehajtásra vonatkozó uniós szabályokból fakadó előnyöket.

Az Egyesült Királyság kifejezte azon szándékát, hogy az átmeneti időszak lejárta után saját jogán csatlakozik a joghatósági megállapodásokról szóló, 2005. évi Hágai Egyezményhez³³. Az Egyezmény az EU és az Egyesült Királyság között azt követően megkötött kizárólagos joghatósági megállapodásokra alkalmazandó, hogy az Egyesült Királyság a saját jogán csatlakozik az Egyezményhez³⁴ és az az Egyesült Királyságban hatályba lép.

4. KÜLÖNÖS UNIÓS ELJÁRÁSOK

A polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködésről szóló uniós jog több különös eljárásról rendelkezik, ilyen például az európai fizetési meghagyásos eljárás³⁵ vagy a kis értékű követelések európai eljárása³⁶.

³¹ <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/full-text/?cid=131>

³² Az Egyezmény 56. cikkének (1) bekezdése.

³³ Ezt az Egyezményt csak az EU írta alá és hagyta jóvá, így az Egyesült Királyságot az uniós tagságán keresztül kötötte az Egyezmény.

³⁴ Az Egyezmény 16. cikkének (1) bekezdése.

³⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 1896/2006/EK rendelete (2006. december 12.) az európai fizetési meghagyásos eljárás létrehozásáról (HL L 399., 2006.12.30., 1. o.).

A kilépésről rendelkező megállapodás 67. cikkének (3) bekezdése a vonatkozó uniós eljárások tekintetében meghatározza ezen eljárások megindításának időpontját, figyelembe véve az egyes eljárások eljárási lépéseit³⁷. Például:

- A kilépésről rendelkező megállapodás 67. cikke (3) bekezdésének d) pontja szerint az európai fizetési meghagyásos eljárás létrehozásáról szóló 1896/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet alkalmazandó az átmeneti időszak lejárta előtt kérelmezett európai fizetési meghagyásokra;
- A kilépésről rendelkező megállapodás 67. cikke (3) bekezdésének e) pontja szerint a kis értékű követelések európai eljárásának bevezetéséről szóló 861/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet alkalmazandó azokra a kis értékű követelésekre vonatkozó eljárásokra, amelyek esetében a kérelmet az átmeneti időszak lejárta előtt nyújtották be.

5. A TAGÁLLAMOK KÖZÖTTI IGAZSÁGÜGYI EGYÜTTMŰKÖDÉSRE VONATKOZÓ ELJÁRÁSOK

A polgári és kereskedelmi ügyekben folytatott igazságügyi együttműködésre vonatkozó uniós jog eljárásokat ír elő a tagállamok közötti igazságügyi együttműködés megkönnyítésére.

A kilépésről rendelkező megállapodás 68. cikke szerint az átmeneti időszak lejárta előtt:

- az iratkézbítésről szóló 1393/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet³⁸ alkalmazandó az átmeneti időszak lejárta előtt kézbesítés céljából átvett³⁹ bírósági és bíróságon kívüli iratok tekintetében.

Ez azt jelenti, hogy az 1393/2007/EK rendelet a továbbiakban nem alkalmazandó az átmeneti időszak lejárta után kezdeményezett iratkézbítésre a határozatoknak az 1215/2012/EU rendelet szerinti, folyamatban lévő elismerésével és végrehajtásával kapcsolatban.

- Az átmeneti időszak lejárta előtt átvett kérelmekre⁴⁰ a bizonyításfelvételtől szóló 1206/2001/EK rendelet⁴¹ alkalmazandó.

³⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 861/2007/EK rendelete (2007. július 11.) a kis értékű követelések európai eljárásának bevezetéséről (HL L 199., 2007.7.31., 1. o.).

³⁷ A fizetéseképtelenségi eljárást illetően lásd e közlemény 6. szakaszát.

³⁸ Az Európai Parlament és a Tanács 1393/2007/EK rendelete (2007. november 13.) a tagállamokban a polgári és kereskedelmi ügyekben a bírósági és bíróságon kívüli iratok kézbesítéséről (iratkézbítés), HL L 324., 2007.12.10., 79. o.

³⁹ Az átvevő intézmény, a kézbesítés helye szerinti állam központi szerve, illetve a megkeresett állam diplomáciai vagy konzuli képviselői, postai szolgáltatói vagy bírósági tisztviselői, tisztviselői vagy más illetékes személye által.

⁴⁰ A megkeresett bíróság, a kért bizonyításfelvétel helye szerinti állam központi szerve, vagy a rendelet 17. cikkének (1) bekezdésében említett központi szerv vagy illetékes hatóság által.

- A kérelmező kapcsolattartótól az átmeneti időszak lejárta előtt kapott, igazságügyi együttműködésre irányuló megkeresések tekintetében a polgári és kereskedelmi ügyekben az Európai Igazságügyi Hálózat létrehozásáról szóló 2001/470/EK tanácsi határozat⁴² alkalmazandó.

Az átmeneti időszak lejárta után az uniós tagállamok az uniós jog alapján többé nem indíthatnak új igazságügyi együttműködési eljárásokat az Egyesült Királyság részvételével. Ehelyett ilyen eljárások a harmadik országokkal folytatott igazságügyi együttműködésre vonatkozó nemzeti jogszabályok szerint indíthatók. Egyes esetekben a vonatkozó nemzetközi egyezmények (lásd fent) alkalmazandók, feltéve, hogy az adott egyezménynek az EU/az uniós tagállamok és az Egyesült Királyság egyaránt részes felei⁴³.

6. FIZETÉSKÉPTELENSÉG

6.1. Az átmeneti időszak lejárta előtt indított főeljárások

A kilépésről rendelkező megállapodás 67. cikke (3) bekezdésének c) pontja értelmében a fizetéseképtelenségi eljárásról szóló (EU) 2015/848 rendelet⁴⁴ alkalmazandó a fizetéseképtelenségi eljárásokra és az említett rendelet 6. cikkének (1) bekezdésében említett keresetekre, feltéve, hogy a főeljárást az átmeneti időszak lejárta előtt⁴⁵ indították⁴⁶. Amennyiben az átmeneti időszak lejárta előtt az Egyesült Királyságban főeljárást, az uniós tagállam(ok)ban pedig másodlagos eljárást indítottak, az érintett tagállam(ok) bíróságai az (EU) 2015/848 rendelet értelmében megtartják nemzetközi joghatóságukat. A rendelet az ezen eljárásokban hozott határozatokra, egyezségekre és ideiglenes intézkedésekre is alkalmazandó. Következésképpen ezeket a határozatokat, egyezségeket vagy intézkedéseket az EU és az Egyesült Királyság minden további alaki követelmény nélkül kölcsönösen elismeri, és – szükség esetén – az 1215/2012/EU rendelet 39–44. és 47–57. cikkével összhangban végrehajtja.

⁴¹ A Tanács 1206/2001/EK rendelete (2001. május 28.) a polgári és kereskedelmi ügyekben a bizonyításfelvétel tekintetében történő, a tagállamok bíróságai közötti együttműködéséről (HL L 174., 2001.6.27., 1. o.).

⁴² Lásd a polgári és kereskedelmi ügyekben az Európai Igazságügyi Hálózat létrehozásáról szóló, 2001. május 28-i 2001/470/EK tanácsi határozat (HL L 174., 2001.6.27., 25. o.). 8. cikkét.

⁴³ Például a gyermekek jogellenes külföldre vitelét érintő esetekben a megkeresett központi hatóság a gyermekek jogellenes külföldre vitelének polgári jogi vonatkozásairól szóló, 1980. évi Hágai Egyezmény alapján vizsgálhatja a megkereső központi hatóság kérelmét.

⁴⁴ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/848 rendelete (2015. május 20.) a fizetéseképtelenségi eljárásról (HL L 141., 2015.6.5., 19. o.).

⁴⁵ A cél a főeljárás, a másodlagos eljárás és a rendelet 6. cikkének (1) bekezdésében említett keresetek egyetlen csomagként való kezelése.

⁴⁶ Adott esetben a kilépésről rendelkező megállapodás harmadik részének VI. címe („Folyamatban lévő igazságügyi együttműködés polgári és kereskedelmi ügyekben”) a polgári és igazságügyi uniós eszközök terminológiáját használja. Például az „eljárás megindítása” fogalmához lásd az (EU) 2015/848 rendelet 84. cikkének (1) bekezdését.

6.2. Az átmeneti időszak lejárta után indított főeljárások

Az átmeneti időszak lejárta után az Egyesült Királyság többé nem indíthat fizetéseképtelenségi eljárást az (EU) 2015/848 rendelet alapján.

Az uniós tagállamok az (EU) 2015/848 rendeletet a továbbiakban úgy fogják alkalmazni, hogy az Egyesült Királyságot harmadik országgént kezelik, amelyre az említett rendelet nem alkalmazandó.

Az átmeneti időszak lejárta után az Egyesült Királyságban indított fizetéseképtelenségi eljárásokat az uniós tagállamok többé nem ismerik el az (EU) 2015/848 rendelet alapján.

7. TOVÁBBI KÉRDÉSEK

7.1. Közokiratok

A közokiratokról szóló (EU) 2016/1191 rendelettel⁴⁷ a kilépésről rendelkező megállapodás nem foglalkozik.

Az (EU) 2016/1191 rendelet eltörli a diplomáciai vagy konzuli hitelesítés és felülhitelesítés (apostille) követelményét a tagállamok között bizonyos közokiratok (például születési anyakönyvi kivonat) tekintetében, és egyszerűsíti az egyéb alakiságokat. E rendelet alkalmazása nem a közokirat valamely tagállami hatóság általi kiállításának napjától függ, hanem attól az időponttól, amikor a közokiratot a másik tagállam hatóságainak benyújtják. A rendelet tehát többé nem alkalmazandó az Egyesült Királyság hatóságai által kiállított és valamely uniós tagállam hatóságainak az átmeneti időszak lejárta után benyújtott közokiratra, függetlenül annak kiállítási dátumától és érvényességi idejétől.

Az átmeneti időszak lejárta után az uniós tagállamok és az Egyesült Királyság között a külföldön felhasználásra kerülő közokiratok diplomáciai vagy konzuli hitelesítésének (felülhitelesítésének) mellőzéséről szóló, 1961. évi Hágai Egyezmény⁴⁸ lesz alkalmazandó.

7.2. Költségmentesség

A kilépésről rendelkező megállapodás 69. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerint a határon átnyúló vonatkozású jogviták esetén alkalmazandó költségmentességre vonatkozó közös minimumszabályok megállapításáról szóló 2003/8/EK tanácsi irányelv⁴⁹ alkalmazandó azon költségmentesség

⁴⁷ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/1191 rendelete (2016. július 6.) egyes közokiratoknak az Európai Unión belüli bemutatására vonatkozó előírások egyszerűsítése révén a polgárok szabad mozgásának előmozdításáról és az 1024/2012/EU rendelet módosításáról (HL L 200., 2016.7.26., 1. o.).

⁴⁸ <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/full-text/?cid=41>. Az Egyezménynek valamennyi uniós tagállam és az Egyesült Királyság saját jogon részes fele.

⁴⁹ A Tanács 2003/8/EK irányelve (2003. január 27.) a határon átnyúló vonatkozású jogviták esetén az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés megkönnyítése érdekében az ilyen ügyekben alkalmazandó

iránti kérelmek tekintetében, amelyeket a fogadó hatóság az átmeneti időszak lejárta előtt kézhez vett.

Az átmeneti időszak lejárta után a 2003/8/EK irányelv többé nem lesz alkalmazandó az uniós tagállamok és az Egyesült Királyság között.

Nincs olyan nemzetközi jogi eszköz, amely az ezen irányelv tárgyát képező kérdésekkel foglalkozna⁵⁰. Az átmeneti időszak lejárta után tehát az uniós tagállamok nemzeti joga lesz alkalmazandó a költségmentességre a határon átnyúló vonatkozású jogvitákban.

7.3. Közvetítés

A kilépésről rendelkező megállapodás 69. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerint a polgári és kereskedelmi ügyekben végzett közvetítés egyes szempontjairól szóló 2008/52/EK irányelv⁵¹ alkalmazandó, amennyiben az átmeneti időszak lejárta előtt a felek a vita felmerülését követően közvetítés igénybevételeéről állapodnak meg, a bíróság elrendelte a közvetítést vagy a bíróság felhívta a feleket a közvetítés igénybevétele.

7.4. Európai igazságügyi portál

A Bizottság az európai igazságügyi portálon tájékoztatást nyújt a nemzeti igazságszolgáltatási rendszerekről⁵². Mivel az átmeneti időszak lejárta előtt indított, folyamatban lévő ügyek és eljárások az uniós jog szerint folytatódnak, az európai igazságügyi portálon 2022 végéig továbbra is elérhetők lesznek az Egyesült Királyságra vonatkozó információk, beleértve a dinamikus űrlapokat és az Egyesült Királyságra vonatkozó tájékoztatókat is⁵³.

Az [európai igazságügyi portál](#) és [a Bizottság polgári igazságszolgáltatásról szóló weboldala](#) a polgári igazságszolgáltatás területére vonatkozó tájékoztatást nyújt. Ezek az oldalak szükség esetén további információkkal frissülnek.

Európai Bizottság
Jogérvényesülési és Fogyasztópolitikai Főigazgatóság

költségmentességre vonatkozó közös minimumszabályok megállapításáról (HL L 26., 2003.1.31., 41. o.).

⁵⁰ A költségmentesség iránti kérelmek továbbításáról szóló 1977. évi európai megállapodás foglalkozik néhány vonatkozó kérdéssel. <https://rm.coe.int/1680077322> . E megállapodásnak valamennyi uniós tagállam és az Egyesült Királyság saját jogon részes fele.

⁵¹ HL L 136., 2008.5.24., 3. o.

⁵² <https://e-justice.europa.eu/home.do?action=home&plang=hu>

⁵³ Az információk megtartásáról a Bizottság megbeszélés keretében állapodott meg az Egyesült Királysággal.